

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **A. R. A.,** zastoupeného Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou se sídlem Pod Terebkou 12, Praha 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 10. 2008, č. j. OAM-731/VL-19-11-2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 10. 2009, č. j. 16 Az 17/2008 - 39,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 10. 2009, č. j. 16 Az 17/2008 - 39, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

Výše uvedeným rozhodnutím ze dne 21. 10. 2008 žalovaný podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o azylu“) zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany s tím, že žalobcova žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná dne 14. 10. 2008 je nepřípustná podle § 10a písm. e) zákona o azylu. Žalovaný své rozhodnutí zdůvodnil tím, že žalobce již v minulosti několikrát neúspěšně žádal o mezinárodní ochranu (dříve azyl) v České republice. V nyní posuzovaném případě přitom uvedl fakta v zásadě totožná s těmi, kvůli nimž vstoupil do řízení o udělení mezinárodní ochrany v minulosti (tedy potíže kvůli

neochotě zapojit se do konfliktu v Náhorním Karabachu a politické důvody). Na rozdíl od minulých výpovědí, v nichž tvrdil, že byl zavlečen do bojů uniformovanými ozbrojenci konajícími nezákonně na podnět vůdců některých politických stran, uvedl žalobce nyní navíc zdravotní potíže související s odvedením vojenskou policií. Žalovaný nicméně konstatoval, že žalobce měl v minulosti dostatek příležitostí ozřejmit důvody svého odchodu a je proto pouze jeho pochybením, že nezmínil úlohu policejních orgánů při jeho zavlečení do bojů v Náhorním Karabachu. Uváděné zdravotní problémy označil žalovaný za momentální snahu účastníka řízení zvýraznit svá předešlá tvrzení. Z pohovorů provedených v předchozích řízeních je patrné, že žalobce byl v České republice registrovaným boxerem a nikdy dříve si na zdravotní potíže nestěžoval, není tudíž prokázána souvislost mezi jeho zdravotními problémy a postupem arménské policie. Za nevěrohodný označil žalovaný také příběh bratrance, údajně zadrženého ve vlasti příslušníky policie, kteří jej považovali za žalobce Žalovaný dále uvedl, že žalobce dle jeho názoru svým postupem usiluje toliko o zajištění dalšího legálního pobytu na území České republiky.

Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal dne 30. 10. 2008 žalobu. V jejím doplnění ze dne 10. 11. 2008 požádal o ustanovení zástupce. Této žádosti krajský soud svým usnesením ze dne 8. 4. 2009, č. j. 16 Az 17/2008 - 21, nevyhověl. Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud odmítl pro nepřijatelnost usnesením ze dne 19. 5. 2009, č. j. 1 Azs 28/2009 - 30 (všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Krajský soud následně zamítl žalobu v záhlaví specifikovaným rozsudkem ze dne 12. 10. 2009. Dospěl k závěru, že žalobce v žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvedl žádné nové skutečnosti a důvody než ty, které uváděl v předchozích žádostech. Obdobně jako žalovaný poukázal na skutečnost, že žalobce si na zdravotní problémy nikdy v minulosti nestěžoval, a tak není zřejmé, že by existovala jakákoli příčinná souvislost mezi těmito problémy a postupem arménské policie. Soud konečně také neuvěřil žalobcem předestřené verzi o násilí arménské policie vůči jeho bratranci, neboť sám žalobce v listině zaslané žalovanému dne 20. 10. 2008 uvedl, že v nejbližší době doloží svou žádost o udělení mezinárodní ochrany potvrzením, že je po něm v Arménii vyhlášeno celostátní pátrání, lékařskou zprávou z nemocnice o zranění jeho bratrance a dokladem potvrzujícím členství žalobce v politické straně HHŠ (Arménské celonárodní hnutí). Žalobce přitom tyto doklady dosud žalovanému ani soudu nedoložil. Soud se tak přiklonil k názoru žalovaného, že se ze strany žalobce jedná pouze o účelovou konstrukci, která by mu mohla zajistit další legální pobyt na území České republiky.

Rozsudek krajského soudu žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl kasační stížností. V jejím doplnění ze dne 16. 11. 2009 uvedl, že žalovaný a soud pochybili v tom, že se nezabývali důkazem, který stěžovatel dodal dne 23. 10. 2008, tj. lékařskou zprávou. Stěžovatel odůvodnil svou opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany jednak tvrzeným pronásledováním v zemi původu a je pravdou, že tuto otázku již správní orgán (byť podle stěžovatele chybně) řešil. Stěžovatel však uvedl také tvrzení o špatném zdravotním stavu. Toto nové tvrzení, navíc podložené písemným důkazem, je bezpochyby novou skutečností, která nebyla předmětem zkoumání v předchozím azylovém řízení, a hypotéza právní normy zakotvené v ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu tak nebyla

naplněna. Správní orgán nebyl oprávněn tuto lékařskou zprávu bez bližšího zkoumání odmítnout, naopak měl dospět k závěru, že je zde nová skutečnost, a provést plnohodnotné řízení o žádosti o mezinárodní ochranu. Stěžovatel dále namítl, že žalovaný neměl pro svůj závěr k dispozici žádné informace ze země původu a nemohl proto posoudit, zda stěžovateli nevzniklo nové nebezpečí.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že lékařská zpráva mu byla žalovaným dodána dne 23. 10. 2008, zatímco rozhodnutí ve věci bylo vydáno již dne 21. 10. 2008. Z tohoto důvodu se nemohl zprávou zabývat.

II.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze pro stručnost odkázat zejména na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS. Zde Nejvyšší správní soud shromáždil výčet typových případů, v nichž se může jednat o přijatelnou kasační stížnost. Jako jeden z možných případů uvedl rovněž situaci, kdy je v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, případně tehdy, pokud krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Nejvyšší správní soud shledal uvedené pochybení v postupu krajského soudu, který rozhodl ve věci bez nařízení jednání, ačkoli jej žalobce o nařízení jednání výslovně požádal. Z uvedeného důvodu je třeba nahlížet na kasační stížnost jako na přijatelnou.

III.

Kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud dříve, než přistoupil k posouzení v kasační stížnosti uvedených námitek, přihlédl *ex offo* ke skutečnosti, kterou zjistil ze soudního spisu. Krajský soud ve svém rozsudku sice uvedl, že o žalobě rozhodl bez jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce ani žalovaný nevyjádřili do dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas s takovým projednáním věci. Ze soudního spisu však zároveň plyne, že žalobce ve svém doplnění žaloby, doručeném krajskému soudu dne 10. 11. 2008, požádal o nařízení ústního jednání. Jak již přitom Nejvyšší správní soud v minulosti judikoval (viz rozsudek ze dne 27. 9. 2006, č. j. 7 As 61/2005 - 107), pokud žalobce již jednou vyslovil svůj nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání a soud mu následně doručí novou výzvu podle § 51 odst. 1 s. ř. s., na niž žalobce nereaguje, nelze o věci samé rozhodnout bez jednání, neboť účastník svůj nesouhlas již jednou vyslovil. Právní fikci souhlasu s takovým projednáním věci za dané procesní situace nelze použít.

Obdobně ve svém rozsudku ze dne 14. 3. 2007, č. j. 1 As 44/2006 - 58, Nejvyšší správní soud uvedl, že „*zásadou při projednání žaloby soudem je její veřejné projednání za přítomnosti účastníků řízení (článek 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, č. l. 96 odst. 2 Ústavy České republiky). Rozhodování bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s. sice stanoví právní fikci souhlasu s takovým postupem, pokud účastník však již jednou vyslovil s takovým postupem svůj nesouhlas (popřípadě existuje o konkrétnosti projevu jeho vůle pochybnost - jako se to stalo v tomto případě), musí soud při projednání věci takový jeho procesní úkon respektovat, popřípadě vzniklou pochybnost odstranit. Vyslovený nesouhlas či pochybnost o obsahu projevené vůle s projednáním věci tak brání soudu rozhodnout věc bez nařízení jednání, byť na výzvu soudu zaslanou žalobci později již nereagoval.*“

Krajský soud tedy uvedeným postupem zasáhl do žalobcových práv garantovaných nejen na zákonné, ale i na ústavní úrovni a své rozhodnutí zatížil vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Jedná se o pochybení, k němuž byl zdejší soud povinen přihlédnout i z úřední povinnosti.

Za nastalé situace považoval Nejvyšší správní soud za předčasné zabývat se námitkami obsaženými v kasační stížnosti.

IV.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu podle ustanovení § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vysloven v odůvodnění tohoto rozsudku.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2010

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně

senátu